

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

EUROSYSTEM

Biuletyn Ekonomiczny

Przegląd sytuacji finansowo-gospodarczej

Nr 8 / 2019

Od 2015 roku „Biuletyn Ekonomiczny” zastąpił „Biuletyn Miesięczny” Europejskiego Banku Centralnego. „Biuletyn Ekonomiczny” jest publikowany 2 tygodnie po każdym posiedzeniu Rady Prezesów EBC dotyczącym polityki pieniężnej (8 wydań w roku). Narodowy Bank Polski – tak jak pozostałe banki centralne państw UE spoza strefy euro – będzie zamieszczał tłumaczenia rozdziału przeglądowego z 4 wydań „Biuletynu Ekonomicznego” (z marca, czerwca, września i grudnia). Pełne wersje „Biuletynów Ekonomicznych” są dostępne w języku angielskim na stronie:

<http://www.ecb.europa.eu/pub/economic-bulletin/html/index.en.html>.

© Europejski Bank Centralny, 2019

Adres do korespondencji   60640 Frankfurt am Main, Niemcy
Telefon   +49 69 1344 0
Internet   www.ecb.europa.eu

Wszelkie prawa zastrzeżone. Zezwala się na wykorzystywanie materiałów zawartych w Biuletynie do celów edukacyjnych i niekomercyjnych pod warunkiem podania źródła.

Biuletyn został przygotowany pod kontrolą Zarządu EBC.

Dane statystyczne zamieszczone w Biuletynie – stan na 11 grudnia 2019 r.

ISSN   2363-362X (pdf)

Nr katalog. UE: QB-BQ-19-004-PL-N (pdf)

Sytuacja gospodarcza i monetarna

Podsumowanie

Dnia 12 grudnia na posiedzeniu poświęconym polityce pieniężnej, po ocenie perspektyw gospodarczych i inflacyjnych strefy euro oraz uwzględnieniu najnowszych projekcji makroekonomicznych ekspertów Eurosystemu, Rada Prezesów postanowiła utrzymać podstawowe stopy procentowe EBC bez zmian i potwierdziła swoją zapowiedź *forward guidance* dotyczącą tych stóp, zakupów netto aktywów oraz reinwestycji.

Informacje uzyskane od czasu ostatniego posiedzenia Rady z końca października wskazują, że presja inflacyjna jest nadal słaba, a dynamika wzrostu w strefie euro – niska, chociaż widać wstępne oznaki wyhamowania spadku tej dynamiki oraz niewielkiego zwiększenia się inflacji bazowej, zgodnie z wcześniejszymi oczekiwaniami. Podstawą odporności gospodarki strefy euro nadal są ciągły wzrost zatrudnienia i rosnące płace. Na tym tle oraz w związku z umiarkowanymi perspektywami inflacji Rada Prezesów ponownie podkreśliła, że dla podtrzymania presji na inflację bazową i kształtowania się inflacji ogółem w średnim okresie polityka pieniężna powinna przez dłuższy czas pozostać bardzo łagodna. Ponadto zapowiedź *forward guidance* Rady sprawia, że warunki finansowe będą się kształtować zgodnie ze zmianami perspektywy inflacji. W każdym razie Rada nadal jest gotowa odpowiednio dostosować wszystkie narzędzia, jakimi dysponuje, żeby sprawić, że inflacja będzie stabilnie zmierzać do docelowego poziomu, w zgodzie z zadeklarowanym symetrycznym podejściem do celu inflacyjnego.

Ocena sytuacji gospodarczej i monetarnej na 12 grudnia 2019

Światowa dynamika realnego PKB (z wyłączeniem strefy euro) w pierwszym półroczu 2019 zwolniła, ale pod koniec roku zaczęły się pojawiać oznaki jej stabilizacji. Do słabego tempa wzrostu przyczyniała się malejąca dynamika przetwórstwa przemysłowego i inwestycji, której oddziaływanie potęgowała rosnąca niepewność polityczna (także w polityce publicznej), związana zwłaszcza z eskalacją napięć handlowych i sytuacją wokół brexitu. Jednak nowsze informacje wskazują na wyrównywanie się tempa światowego wzrostu gospodarczego, czego potwierdzeniem są także dane ankietowe. Konkretnie wskaźniki PMI sygnalizują umiarkowane ożywienie dynamiki produkcji w przetwórstwie przemysłowym i lekkie zmniejszenie się dynamiki produkcji w sektorze usług. W nadchodzącym okresie ożywienie światowej aktywności gospodarczej według projekcji będzie płytkie, w związku z osłabieniem się dynamiki wzrostu w gospodarkach rozwiniętych i słabością ożywienia w części gospodarek wschodzących. Dynamika handlu światowego

w tym roku się osłabiła i według projekcji w średnim okresie będzie rosnąć wolniej niż aktywność gospodarcza na świecie. Światowa presja inflacyjna pozostaje ograniczona, a bilans czynników ryzyka dla aktywności gospodarczej na świecie przechyla się na stronę spadkową, chociaż te czynniki stają się mniej wyraźne.

Od czasu wrześniowego posiedzenia Rady Prezesów długoterminowe stopy wolne od ryzyka w strefie euro wzrosły, krzywa terminowa EONIA (Euro Overnight Index Average) przesunęła się w górę, a rynki nie spodziewają się obecnie dalszych obniżek głównej stopy depozytowej.

Zgodnie z poprawą światowego klimatu ryzyka wzrosły ceny akcji w strefie euro i zmniejszyły się spready obligacji korporacyjnych. Rentowności długoterminowych obligacji skarbowych w strefie euro także w większości odzwierciedlają wzrost stóp wolnych od ryzyka. Na rynkach walutowych kurs euro ważony handlem pozostał zasadniczo stabilny.

Faktyczna dynamika realnego PKB strefy euro w trzecim kwartale 2019 wyniosła w ujęciu kwartalnym 0,2%, tyle samo co kwartał wcześniej.

Obecna słabość handlu międzynarodowego przy przewlekłej globalnej niepewności nadal odbija się na sektorze przetwórstwa przemysłowego strefy euro i hamuje wzrost inwestycji. Jednocześnie napływające dane gospodarcze i informacje z badań ankietowych, chociaż ogólnie wciąż słabe, wskazują, że spowolnienie wzrostu gospodarczego w strefie euro nieco wyhamowuje. Sektory usług i budownictwa nadal są odporne, mimo pewnego osłabienia dynamiki w drugim półroczu 2019. Jeśli chodzi o dalsze perspektywy, ożywienie gospodarcze w strefie euro będzie nadal podtrzymywane przez korzystne warunki finansowania, dalszy przyrost zatrudnienia w powiązaniu ze wzrostem płac, łagodnie ekspansywne nastawienie polityki fiskalnej w strefie euro oraz utrzymujący się – choć nieco wolniejszy – wzrost gospodarczy na świecie.

Taka ocena jest zasadniczo zgodna z projekcjami makroekonomicznymi ekspertów Eurosystemu dla strefy euro z grudnia 2019. Według nich roczny realny PKB wzrośnie w 2019 o 1,2%, w 2020 o 1,1%, zaś w 2021 i 2022 o 1,4%. W porównaniu z projekcjami makroekonomicznymi ekspertów EBC z września 2019 perspektywy wzrostu realnego PKB na rok 2020 zrewidowano nieznacznie w dół. W bilansie czynników ryzyka dla perspektyw wzrostu gospodarczego strefy euro wciąż przeważają czynniki spadkowe, związane z sytuacją geopolityczną, rosnącym protekcjonizmem i podatnością gospodarek wschodzących na zagrożenia, jednak są one nieco mniej wyraźne.

Według szacunków flash Eurostatu roczna inflacja HICP w strefie euro zwiększyła się z 0,7% w październiku 2019 do 1,0% w listopadzie, głównie z powodu wyższej inflacji cen usług i żywności.

Na podstawie aktualnych cen terminowych ropy przewiduje się, że w nadchodzących miesiącach inflacja ogółem nieco wzrośnie. Wskaźniki oczekiwań inflacyjnych są niskie. Wskaźniki inflacji bazowej pozostają ogólnie słabe, chociaż widać pewne oznaki niewielkiego wzrostu, zgodnie z wcześniejszymi oczekiwaniami. Wprawdzie w obliczu zacieśniania się rynków pracy wzmocniła się presja na koszty pracy,

ale słabsza dynamika wzrostu opóźnia przekładanie się tej presji na inflację. W średnim okresie inflacja powinna rosnać pod wpływem środków polityki pieniężnej zastosowanych przez Radę Prezesów, postępującego ożywienia gospodarczego i mocnej dynamiki płac.

Ta ocena też jest zasadniczo zgodna z projekcjami makroekonomicznymi ekspertów Eurosystemu dla strefy euro z grudnia 2019, według których roczna inflacja HICP ma wynieść 1,2% w roku 2019, 1,1% w 2020, 1,4% w 2021 i 1,6% w 2022. W porównaniu z projekcjami makroekonomicznymi ekspertów EBC z września 2019 perspektywy inflacji HICP na rok 2020 nieznacznie podwyższono, a na 2021 – nieznacznie obniżono, głównie w związku ze spodziewaną przyszłą ścieżką cen energii. Roczna inflacja HICP z wyłączeniem cen energii i żywności ma wynieść 1,0% w roku 2019, 1,3% w 2020, 1,4% w 2021 oraz 1,6% w 2022.

W październiku 2019 roczna dynamika szerokiego pieniądza (agregatu M3) była wciąż mocna, a akcja kredytowa dla sektora prywatnego w dalszym ciągu powoli się ożywiła. Dynamika M3 wyniosła w październiku 5,6%, tyle samo co miesiąc wcześniej. Jej stabilność odzwierciedla ciągłą kreację kredytów bankowych dla sektora prywatnego i niski koszt alternatywny utrzymywania szerokiego pieniądza. Jednocześnie korzystne warunki finansowania się banków i udzielania przez banki kredytów nadal pobudzały przepływy kredytowe, a co za tym idzie – wzrost gospodarczy. Roczna dynamika kredytów dla przedsiębiorstw niefinansowych zwiększyła się z 3,6% we wrześniu do 3,8% w październiku. Łagodne nastawienie polityki pieniężnej Rady Prezesów pomoże w utrzymaniu bardzo korzystnych warunków udzielania kredytów bankowych i będzie w dalszym ciągu podtrzymywać dostęp do finansowania we wszystkich sektorach gospodarki, a zwłaszcza dla małych i średnich przedsiębiorstw.

Łączne nastawienie polityki fiskalnej w strefie euro w 2020 pozostanie według projekcji łagodnie ekspansywne, więc będzie pobudzać aktywność gospodarczą. W 2021 to nastawienie ma być nadal ekspansywne, a w 2022 powinno się ustabilizować, głównie w związku z obniżającym się, ale wciąż dodatnim saldem pierwotnym. Z uwagi na osłabianie się perspektyw gospodarczych rządy mające pole manewru w polityce fiskalnej muszą być gotowe do działania skutecznie i na czas. W krajach z wysokim długiem publicznym rządy powinny prowadzić rozsądną politykę i osiągać docelowe saldo strukturalne, dzięki czemu powstaną odpowiednie warunki, żeby mogły swobodnie zadziałać automatyczne stabilizatory. Wszystkie kraje powinny też intensywniej dążyć do uzyskania struktury finansów publicznych bardziej sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu.

Decyzje w sprawie polityki pieniężnej

Dnia 12 grudnia na posiedzeniu poświęconym polityce pieniężnej Rada Prezesów postanowiła, na podstawie regularnej analizy ekonomicznej i monetarnej, utrzymać podstawowe stopy procentowe EBC bez zmian i powtórzyć swoją zapowiedź forward guidance dotyczącą tych stóp, zakupów netto aktywów oraz reinwestycji:

- Po pierwsze, Rada Prezesów oczekuje, że podstawowe stopy procentowe EBC pozostaną na obecnym lub niższym poziomie, dopóki nie stwierdzi, że perspektywy inflacji w horyzoncie czasowym jej projekcji zdecydowanie zbliżają się do poziomu, który jest wystarczająco blisko, ale poniżej 2%, oraz że to zbliżenie konsekwentnie odzwierciedla się w dynamice inflacji bazowej.
- Po drugie, po wznowieniu 1 listopada zakupów netto, na kwotę 20 mld euro miesięcznie, w ramach programu skupu aktywów (APP) przez EBC Rada Prezesów oczekuje, że te zakupy będą prowadzone tak długo, jak długo będzie to konieczne do wzmocnienia łagodzącego oddziaływania podstawowych stóp procentowych EBC, i zakończą się krótko przed tym, jak zaczną podnosić te stopy.
- Po trzecie, Rada Prezesów zamierza w dalszym ciągu reinwestować – w całości – spłaty kapitału z tytułu zapadających papierów wartościowych nabytych w ramach programu APP jeszcze przez dłuższy czas po tym, jak zaczną podnosić podstawowe stopy procentowe EBC, a w każdym razie tak długo, jak długo będzie to konieczne do utrzymania korzystnych warunków płynnościowych i zdecydowanie łagodnej polityki pieniężnej.

Kompleksowy pakiet środków polityki pieniężnej uchwalonych przez Radę Prezesów na posiedzeniu we wrześniu dostarcza znacznego bodźca monetarnego, który zapewnia korzystne warunki finansowania wszystkim sektorom gospodarki. W szczególności większa łatwość uzyskiwania kredytów przez firmy i gospodarstwa domowe podtrzymuje wydatki konsumentów i inwestycje przedsiębiorstw. To będzie sprzyjać ożywieniu gospodarki strefy euro i ciągłemu narastaniu wewnętrznej presji cenowej, a tym samym – zdecydowanemu zbliżaniu się inflacji do średniookresowego celu Rady. W nadchodzącym okresie Rada Prezesów będzie uważnie monitorować sytuację inflacyjną i dalszy wpływ środków polityki pieniężnej na gospodarkę. Jest gotowa odpowiednio dostosować wszystkie narzędzia, jakimi dysponuje, żeby sprawić, że inflacja będzie stabilnie zmierzać do docelowego poziomu, w zgodzie z zadeklarowanym symetrycznym podejściem do celu inflacyjnego.